

BIJLAGE 3

Ecologisch onderzoek

Suderwei 2
Postbus 32
9269 ZR Feanwâlden

telefoon 0511 47 47 64

fax 0511 47 27 40

e-mail info@altwym.nl

internet www.altwym.nl

aan
Adema Architecten
De heer E. Zwarts
Vleesmarkt 7
9101 MH Dokkum

datum 17 december 2009

kenmerk 1515frn/16122009/mk01

betreft **Ecologische beoordeling nieuwbouw Prins Willem de Zwijgerlaan te Franeker**

Geachte heer Zwarts,

In verband met de beoogde realisatie van nieuwbouw langs de Prins Willem de Zwijgerlaan te Franeker, heeft u ons bureau opdracht gegeven om dit plan te toetsen aan de vigerende natuurwetgeving (Natuurbeschermingswet, Nota Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur) en Flora- en faunawet). Het onderhavige onderzoek bestaat uit een literatuurstudie en een oriënterend veldonderzoek (uitgevoerd op 15 december 2009) naar de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden. In deze brief presenteren wij de resultaten van ons onderzoek en geven wij een beoordeling van de effecten in het kader van de genoemde natuurwetgeving.

Huidige situatie en voorgenomen herinrichting

Het plangebied aan de Prins Willem de Zwijgerlaan (figuur 1) is gelegen in het oostelijke deel van de bebouwde kom van Franeker.. Het plangebied bestaat momenteel uit een schoolgebouw (voormalige Landbouwschool) dat voor een deel omzoomd is door aangeplante struiken en bomen met kleine oppervlakten aan grasland. Verder bevinden zich enkele fietsenstallingen op het terrein. Het noordelijke deel van het plangebied wordt begrensd door de G. Groen van Pinstereerlaan. Langs de zuidrand ligt het Van Harinxmakanaal. In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig.

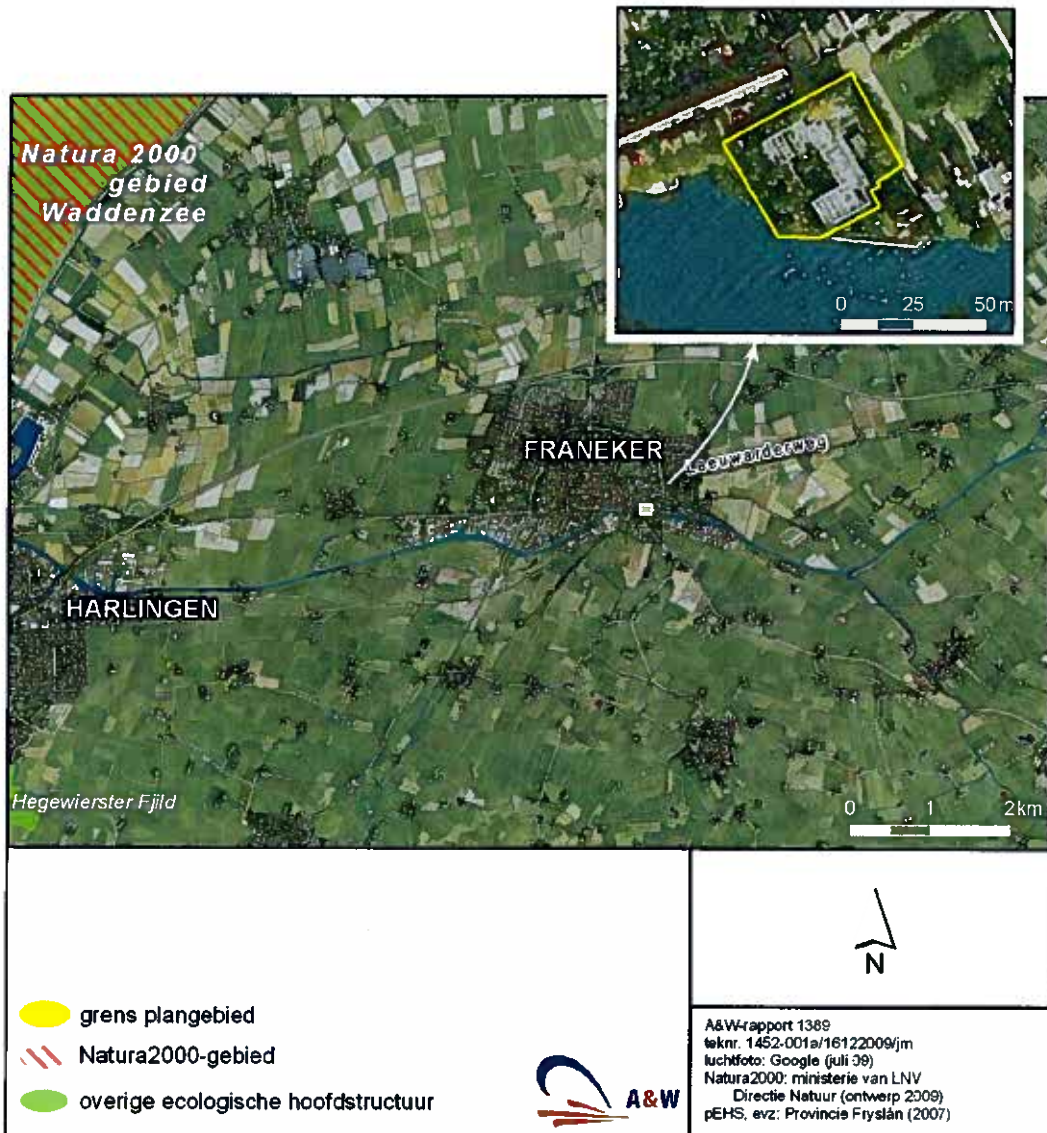
Voor het nieuwbouwplan worden het schoolgebouw en een deel van de aangeplante bosschages verwijderd.

Beoordeling van effecten op beschermde natuurwaarden

Gebiedsbescherming

In Nederland is de bescherming van gebieden met belangrijke natuurwaarden geregeld via verschillende vormen van wet- en regelgeving. De belangrijkste hiervan zijn de Natuurbeschermingswet en de Nota Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur). Daarnaast worden natuurgebieden ook beschermd via bijvoorbeeld het Streekplan of een bestemmingsplan. Hieronder worden de relevante beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied besproken.

Figuur 1.
 De ligging van het plangebied en beschermde gebieden in de omgeving.

Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied (www.minInv.nl). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Waddenzee, dat op meer dan 7 km afstand ligt. Door deze relatief grote afstand en het huidige karakter van het tussenliggende gebied en het plangebied, kan ervan worden uitgegaan dat er geen ecologische relaties bestaan tussen de Waddenzee en het plangebied. De plannen veroorzaken daardoor geen negatieve effecten op dit Natura 2000-gebied, waardoor vanuit de Natuurbeschermingswet geen bezwaar tegen de plannen bestaat.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS, www.fryslan.nl). De dichtstbijzijnde gebieden die tot de PEHS behoren, zijn de Waddenzee en het Hegewiester Fjild (figuur 1). Door de relatief grote afstand en het huidige karakter van het tussenliggende gebied en het plangebied, kan ervan worden uitgegaan dat er geen ecologische relaties bestaan tussen deze PEHS-gebieden en het plangebied. De beoogde herinrichting zal ook geen invloed uitoefenen op de genoemde PEHS-gebieden. Daarom is er geen sprake van negatieve effecten op de wezenlijke waarden van de PEHS. De plannen stuiten dan ook niet op bezwaren vanuit de regelgeving omtrent de PEHS.

Ganzenfoerageergebieden

Als gevolg van landelijke regels over schadebestrijding bij overwinterende vogels op boerenland, moeten provincies gebieden aanwijzen waar alle ganzensoorten en Smienten met rust worden gelaten. De provincie Fryslân heeft hiertoe een aantal foerageergebieden aangewezen. Het plangebied maakt geen deel uit van een dergelijk ganzenfoerageergebied en er worden geen negatieve effecten op aangewezen ganzenfoerageergebieden verwacht. Om die reden zijn er geen bezwaren tegen de beoogde herinrichting vanuit de regelgeving ten aanzien van ganzenfoerageergebieden.

Weidevogelgebied

De Provincie Fryslân heeft zich via het Streekplan (Provincie Fryslân 2007) tot doel gesteld, zich in te zetten voor het behoud van een gezonde weidevogelstand. In het Streekplan Fryslân is vastgelegd dat goede weidevogelgebieden die door ruimtelijke ingrepen verloren gaan, gecompenseerd dienen te worden. Het plangebied maakt geen deel uit van een goed weidevogelgebied en er worden geen negatieve effecten op aangewezen weidevogelgebieden verwacht. Om die reden zijn er geen bezwaren tegen de beoogde herinrichting vanuit de regelgeving ten aanzien van weidevogelgebieden.

Overige gebiedsbescherming

Het plangebied en de directe omgeving daarvan vallen niet onder 'overige gebiedsbescherming' (bijvoorbeeld door bepalingen in het Streekplan Provincie Fryslân 2007 en het bestemmingsplan). De plannen stuiten dan ook niet op bezwaren vanuit de gebiedsbescherming uit het Streekplan of andere regelgeving.

Soortbescherming

Het plangebied is beperkt van omvang en bestaat uit een voormalig schoolgebouw met daaromheen bomen en struiken. Door de huidige functie van het plangebied en de ligging in stedelijk gebied, is sprake van een zekere mate van verstoring door menselijk gebruik. Hierdoor is de ecologische waarde van het plangebied laag en zijn in het

gebied voor veel soorten niet de juiste ecologische randvoorwaarden aanwezig. Op basis hiervan en op grond van recente verspreidingsgegevens (www.naturalis.nl/eis, www.ravon.nl), worden geen wettelijk beschermde soorten verwacht uit de soortgroepen planten, ongewervelde dieren, vissen en reptielen. De plannen veroorzaken ten aanzien van deze soortgroepen daarom geen conflict met de Flora- en faunawet.

Hieronder worden de soortgroepen besproken die mogelijk wel geschikt leefgebied kunnen vinden in het plangebied en/of mogelijk worden beïnvloed door de beoogde herinrichting.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied komen enkele licht beschermde amfibieënsoorten voor, zoals Bruine kikker, Gewone pad, Meerkikker en Kleine watersalamander (www.ravon.nl, Digitale Natuuratlas Fryslân, via www.fryslân.nl). Deze soorten kunnen incidenteel foeragerend in het plangebied aanwezig zijn en het plangebied kan mogelijk winterbiotoop bieden. Het plangebied speelt naar verwachting geen rol in de voortplanting van deze soorten, omdat geschikte voortplantingswateren ontbreken.

In de ruime omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van zwaar beschermde amfibieënsoorten zoals Heikikker, Poelkikker of Rugstreeppad (www.ravon.nl, Digitale Natuuratlas van de provincie Fryslân).

Door de werkzaamheden wordt mogelijk een zeer beperkt deel van het leefgebied van enkele licht beschermde amfibieënsoorten verstoord. In de omgeving is voor de betreffende soorten voldoende alternatief leefgebied aanwezig. Bovendien geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling van ontheffing bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Om deze redenen veroorzaken de plannen ten aanzien van amfibieën geen conflict met de Flora- en faunawet.

Vogels

Het plangebied is door de aanwezige opgaande begroeiing en door de mate van verstoring waaraan het plangebied blootstaat, voor veel kritische broedvogels ongeschikt als broedgebied. Het is echter waarschijnlijk dat de aanwezige bosschages als broedgebied worden gebruikt door enkele algemeen voorkomende vogelsoorten van stad of park, zoals Turkse tortel, Merel en Roodborst.

Vogels zijn vooral in het broedseizoen gevoelig voor verstoring. Indien de werkzaamheden (bijvoorbeeld grondverzet) starten binnen het broedseizoen, worden mogelijk nesten en broedende vogels in of in de omgeving van het plangebied verstoord. Deze verstoring is volgens de Flora- en faunawet niet toegestaan. De broedperiodes van de in het plangebied te verwachten vogels liggen tussen 15 maart en 15 juli. Om verstoring van broedende vogels en hun nesten te voorkomen, dienen de werkzaamheden buiten deze periode te worden gestart. Wanneer eventueel vóór aanvang van het broedseizoen gestart wordt met de werkzaamheden, zullen zich naar verwachting geen broedvogels in het gebied vestigen door de verstoring die de werkzaamheden tot gevolg hebben. Indien onverhoopt toch in het plangebied wordt genesteld, moeten de werkzaamheden worden gestaakt tot na het broedseizoen. Daarom is het verstandig om maatregelen te nemen die voorkomen dat er tijdens de

werkzaamheden vogels in het gebied gaan nestelen. Deze maatregelen zijn bijvoorbeeld het afdekken van zandhopen en het direct afvoeren van snoei- en kaphout.

Concluderend kan worden gesteld, dat er ten aanzien van broedende vogels geen conflicten met de Flora- en faunawet optreden, mits verstoring van broedende vogels en hun nesten wordt voorkomen. Dit is mogelijk door de werkzaamheden uit te voeren volgens de hierboven genoemde voorwaarden.

Vleermuizen

Omdat alle vleermuissoorten zwaar beschermd worden door de Flora- en faunawet en vleermuizen op veel plaatsen in Nederland voorkomen, wordt aan deze soortgroep een aparte paragraaf besteed. De overige zoogdiersoorten worden daarna besproken.

In de omgeving van het plangebied komen vijf soorten vleermuizen voor, te weten Watervleermuis, Meervleermuis, Dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en de Laatvlieger (Limpens *et al.* 1997, Vos 2007).

Vleermuizen hebben hun verblijfplaatsen in Nederland voornamelijk in gebouwen en bomen. In het plangebied zijn geen geschikte bomen met holten aanwezig voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Tijdens het veldbezoek is ook het oude schoolgebouw in het plangebied visueel aan de buitenzijde onderzocht op aanwezigheid van geschikte invliegopeningen en sporen van vleermuizen. Op een aantal plekken zijn geschikte gaten aangetroffen, waaronder één in de spouwmuur. Het is daarom mogelijk dat in het gebouw vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn.

Het plangebied kan in principe dienst doen als foerageergebied voor de Dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger. Water- en Meervleermuis foerageren voornamelijk boven water of in waterrijke gebieden en worden daarom foeragerend verwacht ten zuiden van het plangebied, op het Van Harixmakanaal, maar niet in het plangebied. Tijdens de werkzaamheden is het plangebied mogelijk tijdelijk minder geschikt als foerageergebied voor Dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger. In de omgeving is voor deze soorten echter ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig en na voltooiing van de werkzaamheden kan het plangebied weer dienst doen als deel van het foerageergebied van deze soorten. De minimale effecten op het foerageergebied van vleermuizen leiden dan ook niet tot negatieve effecten op de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de betreffende vleermuissoorten in de omgeving. Om deze reden veroorzaken de plannen ten aanzien van het foerageergebied van vleermuizen geen conflict met de Flora- en faunawet.

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden maken vleermuizen gebruik van vaste vliegroutes langs lijnvormige landschapselementen, zoals bomenrijen, watergangen en huizenblokken. Ten noorden van het plangebied, langs de G. Groen van Pinkstererlaan, zijn dergelijke lijnvormige elementen aanwezig. Het is mogelijk dat hier een vliegroute van vleermuizen aanwezig is. Aangezien dit buiten het plangebied valt, zijn geen effecten te verwachten op vliegroutes van vleermuizen.

Geconcludeerd kan worden dat de plannen in het kader van de Flora- en faunawet geen noemenswaardige negatieve effecten veroorzaken op vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen. Om te bepalen of er daadwerkelijk vleermuizen in het oude

schoolgebouw aanwezig zijn, is aanvullend onderzoek nodig. Daarna kan worden beoordeeld of de afbraak van de school een conflict veroorzaakt met Flora en faunawet ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen.

Overige zoogdieren

Verspreidingsgegevens van zoogdieren in Fryslân (Vos 2007; Digitale Natuuratlas van de provincie Fryslân) laten zien dat in het plangebied en de omgeving daarvan verscheidene licht beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals Mol, Vos, Haas, Wezel en diverse soorten (spits)muizen. Het plangebied biedt mogelijk geschikt leefgebied aan dergelijke soorten. Het gaat dan vooral om Mol, Egel en enkele soorten (spits)muizen. Door de uitvoering van de plannen gaat een zeer beperkt deel van het leefgebied van deze soorten verloren. Voor de betreffende soorten is in de omgeving echter ruim voldoende alternatief leefgebied aanwezig. Bovendien geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling van ontheffing bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Er ontstaan door de uitvoering van de beoogde herinrichting geen conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van deze zoogdiersoorten.

Daarnaast blijkt, dat in de ruimere omgeving de middelzwaar beschermde Steenmarter voorkomt. Deze soort heeft zich in de afgelopen jaren vanuit de oostelijk gelegen kerngebieden steeds meer westelijk verspreid. Het is een cultuurvolger, die vaak de menselijke omgeving opzoekt. In het plangebied zijn geen sporen of uitwerpselen van de Steenmarter aangetroffen. Het is daarom onwaarschijnlijk dat er ten gevolge van de plannen negatieve effecten ontstaan voor de Steenmarter. In het plangebied en de omgeving komen geen zwaar beschermde zoogdieren (exclusief vleermuizen) voor.

Geconcludeerd kan worden, dat de plannen ten aanzien van de 'overige zoogdieren' geen conflict veroorzaken met de Flora- en faunawet.

Conclusies

De conclusie met betrekking tot gebiedsbescherming is, dat de plannen niet stuiten op bezwaren vanuit de Natuurbeschermingswet en de regelgeving omtrent de PEHS, ganzenfoerageergebieden, weidevogelgebied en overige regelgeving ten aanzien van beschermde gebieden.

De plannen veroorzaken geen conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedvogels, mits verstoring van broedende vogels en hun nesten wordt voorkomen.

Om te bepalen of er conflicten met de Flora- en faunawet optreden ten aanzien van vleermuizen is aanvullend onderzoek nodig naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen in het oude schoolgebouw.

De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflicten met de Flora en faunawet ten aanzien van overige soorten.

Tot slot

Ik hoop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u vragen hebben, dan kunt u uiteraard contact opnemen met ons bureau.

Met vriendelijke groet,

Mark Koopmans

10. E.W. DE VRIES

